

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I ИЗВЪНРЕДНА СЕСИЯ

Брой 21

София, сбота, 10 октомври

1931 г.

25. заседание

Петък, 9 октомври 1931 година.

(Открито отъ подпредседателя Н. Захариев въ 16 ч. 45 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.

Стр.

Отпуски, разрешени на народнитъ представители: Петъръ Панайотовъ, Костадинъ Русиновъ, х. Георги х. Петковъ, Александъръ Христовъ, Георги Каназирски, Янко Сакъзовъ, Митю Станевъ, Кирилъ Славовъ, Василь Коевски, Кирко Ив. Кирковъ, Тодоръ Бончевъ, д-ръ Иванъ Бешковъ и Михаилъ Бойчиновъ 417

Законопроекти:

1) за продаване държавната моторна мелница, на-
ходяща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската
селска община за 1.800.000 л., платими въ 10 го-
дини по 180.000 л. годишно (Трето четене) . . . 417

2) за довършване на строежитъ по отводняване
на Вардимъ-Новградското блато, съгласно за-
кона за отстъпване на Вардимъ-Новградското
държавно блато, Свищовска околия, на В.-Тър-
новския окръженъ съветъ, за да го подобри и
използува за срокъ отъ 25 години, публикуванъ
въ „Държавенъ вестникъ“ брой 28 отъ 2 май
1929 г. (Трето четене) 417

3) за измѣнение и допълнение на закона за заку-
пуване и износъ на зърнени храни (Второ
четене — приемане) 418

Дневенъ редъ за следващото заседание 430

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Присъж-
ствуватъ нужното число народни представители. Откри-
вамъ заседанието.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ г. г. народни
представители: Атанасовъ Русенъ, Бойчиновъ Михаилъ,
Бояджиевъ Стефанъ, Бурилковъ д-ръ Димо, Буровъ Ата-
насъ, Василевъ Григоръ, Василевъ Иванъ, Гашевски Ни-
кола, Георгиевъ Стойчо, Дековъ Петко, Джанкардашлийски
Димитъръ, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Димитровъ За-
хари, Дичевъ Петко, Едовъ Борисъ, Запряновъ Петко, Ка-
питановъ Анастасъ, Каракашевъ Никола, Кирковъ Кирко,
Кировъ Стаматъ, Коевски Василь, Колевъ Петко Пеневъ,
Кушевъ Вѣчко Стоевъ, Кършовски Крумъ, Ляпчевъ Ан-
дрей, Маджаровъ Рашко, Марковъ Цоло, Мечкар-
ски Тончо, Митковъ Сеферинъ, Наумовъ Алексан-
дъръ, Панайотовъ Петъръ, х. Петковъ х. Георги, Петковъ
Петко, Петковъ Стефанъ, Петровъ Никола, Пиронковъ
Александъръ, Радевъ Георги, Рафаиловъ Филипъ, Рашковъ
Христо, Русиновъ Костадинъ, Сапунджиевъ Никола, Сви-
щановъ Добри, Славовъ Кирилъ, Славовъ Стойно, Стамбо-
лиевъ Никола, Станевъ Митю, Такевъ д-ръ Владимиръ,
Таслаковъ Цвѣтко, Тодоровъ Иванъ, Франгя д-ръ Алек-
сандъръ и Чирпанлиевъ д-ръ Никола)

Бюрото е разрешило отпускъ на следнитъ народни
представители:

На г. Петъръ Панайотовъ — 4 дни;
На г. Костадинъ Русиновъ — 4 дни;
На г. х. Георги х. Петковъ — 2 дена;
На г. Александъръ Христовъ — 1 день;
На г. Георги Каназирски — 2 дена;
На г. Янко Сакъзовъ — 9 дни;
На г. Митю Станевъ — 1 день;

На г. Кирилъ Славовъ — 2 дена;
На г. Василь Коевски — 1 день;
На г. Кирко Ив. Кирковъ — 1 день;
На г. Тодоръ Бончевъ — 4 дни;
На г. д-ръ Иванъ Бешковъ — 9 дни и
На г. Михаилъ Бойчиновъ — 1 день.

Минаваме къмъ разглеждането на първа точка отъ
дневния редъ — трето четене законопроекта за продаване
държавната моторна мелница, на-
ходяща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската селска община за 1.800.000 л.,
платими въ 10 години по 180.000 л. годишно.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ В. Мариновъ (д): (Прочита законопроекта
изцѣло, безъ измѣнение)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. на-
родни представители приематъ на трето четене законо-
проекта за продаване държавната моторна мелница, на-
ходяща се на гара Каспичанъ, на Каспичанската селска
община за 1.800.000 л., платими въ 10 години по 180.000 л.
годишно, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието
приема. (Вж. прил. Т. II, № 5)

Минаваме къмъ разглеждането на точка втора отъ
дневния редъ — трето четене законопроекта за довър-
шване на строежитъ по отводняване на Вардимъ-Новград-
ското блато, съгласно закона за отстъпване на Вардимъ-
Новградското държавно блато, Свищовска околия, на
В.-Търновския окръженъ съветъ, за да го подобри и из-
ползува за срокъ отъ 25 години, публикуванъ въ „Държа-
венъ вестникъ“ брой 28 отъ 2 май 1929 г.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретарь Вас. Мариновъ (д): (Прочита законопроекта изцяло, безъ измѣнение)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители приематъ на трето четене законопроекта за довършване на строежитъ по отводняване на Вардим-Новградското блато, съгласно закона за отстъпване на Вардим-Новградското държавно блато, Свищовска околия, на В-Търновския окръженъ съветъ, за да го подобри и използва за срокъ отъ 25 години, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“ брой 28 отъ 2 май 1929 г., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 6)

Минаваме къмъ разглеждането на точка трета отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни.

Н. Пждаревъ (д. сг): Докладътъ на комисията по този законопроектъ сега се разпада на г. г. народнитъ представители.

А. Радловъ (з): Нѣма голѣми измѣнения.

С. Мошановъ (д. сг): Да го разгледаме като изключение, безъ, обаче, да се създава прецедентъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Вчера се поиска да бѣде разгледанъ законопроектътъ, безъ да бѣдатъ напечатани измѣненията, направени отъ комисията. Азъ поискахъ да се напечататъ тия измѣнения, защото такъвъ е редътъ. Ако се формализирате, върно е, че сега ние не можемъ да го разгледаме, но новитъ измѣнения не сѫ много голѣми, и затова азъ смѣтамъ, че трѣбва да спечелимъ днешния денъ, защото ще искаме, отсега да ви кажа, да имаме заседание утре, за да можемъ да прокараме законопроекта и на трето четене. Тѣй че ще ви моля да се съгласите сега да разгледаме законопроекта.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Моля г. докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Г. г. народни представители! Както сте видѣли отъ доклада на комисията по Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве, по Министерството на финанситъ и по Министерството на земледѣлнето и държавнитъ имоти, въ нѣколко заседания подъ редъ тия комисии разгледаха внесения законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни, и въ него се направиха известни поправки и прибавки въ този видъ, въ който ви се представя днесъ отъ комисията, за да го приемете на второ четене. (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за измѣнение и допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители сѫ съгласни съ така прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 3. Дирекцията закупува отъ производителитъ зърнени храни до 30 юний 1932 г. Този срокъ може да бѣде продълженъ най-много съ 4 месеци по решение на Министерския съветъ, взето по докладъ на директора“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитъ работи и народното здраве.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Азъ искамъ да дамъ обяснение, че този членъ урежда търговията съ зърнени храни само отъ реколтата 1931 г.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 6.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 4. Вътрешната и външна търговия съ зърнени храни е подъ режима на дирекцията, установяванъ чрезъ наредби, утвърдени отъ Министерския съветъ, който може да установява и монополенъ режимъ“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 6. Дирекцията изнася въ странство закупенитъ зърнени храни чрезъ своитъ органи, като ги продава направо или на експортъори за износъ, или на кооперации, частни лица, мелници и др. за вътрешна консомация. Тя може да изнася сама или на съучастнически начала и произведения отъ закупенитъ храни.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Георги Говедаровъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Редакцията на чл. 6 не е свършено правилна. Казва се: (Чете) „Дирекцията изнася въ странство“ — значи, касае се за храни, изнесени въ странство — „закупенитъ зърнени храни чрезъ своитъ органи, като ги продава направо или на експортъори за износъ“. Тукъ трѣбва да се постави точка, защото следната фраза отъ същото изречение визира случаи на продажби на храни вътре въ страната. Би трѣбвало тази фраза да стане така: „За вътрешна консомация дирекцията продава закупенитъ зърнени храни на кооперации, частни лица, мелници и др.“. Това е правилната редакция.

Министъръ Н. Мушановъ: Вие искате да се направи една редакционна поправка, г. Говедаровъ, каквато може да стане. Но на редакцията, която Вие предлагате, може да се даде друго тълкувание — че кооперациитъ, частнитъ лица, мелницитъ и др. не могатъ да продаватъ въ чужбина, което не е духътъ на закона. Редакционна поправка може да се направи, но нека остане за третото четене.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Тогава да се каже, че дирекцията продава на кооперации, частни лица, мелници и други за износъ и за вътрешна консомация.

Министъръ Н. Мушановъ: Това ще се вземе предъ видъ при третото четене на законопроекта.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Г-да! Сѣщиятъ този въпросъ се повдигна и въ комисията, когато се занимавахме съ този текстъ. Съображенията да мине този текстъ, който ви докладвахъ, бѣха, да не се разбере, че храни могатъ да изнасятъ само експортъори-търговци, а че храни могатъ да изнасятъ евентуално и кооперации. Ако се приеме текстътъ, който предлага г. Говедаровъ, ще излѣзе, че само този, който има регистрирана фирма за експортъ на храни, ще може да купува отъ дирекцията храни за износъ. Комисията имаше разбирането, че могатъ да изнасятъ храни не само тѣзи, които досега сѫ се занимавали изключително съ износъ на зърнени храни, но и кооперации. Ако се тури точка тамъ, където предлага г. Говедаровъ, ще излѣзе, че кооперациитъ могатъ да купуватъ и продаватъ храни само за вътрешна консомация, но не и за износъ.

С. Мошановъ (д. сг): Това е върно, но и при редакцията на комисията не се постига това, което Вие обяснявате.

Г. Говедаровъ (д. сг): Ако се приеме моята редакция, при обясненията на г. министра и на г. докладчика, нѣма опасностъ да се смѣтне, че кооперациитъ не могатъ да изнасятъ навънъ храни, защото ще има едно автентично тълкувание, дадено тукъ, въ Камарата.

Министъръ Н. Мушановъ: По редакцията на този членъ ще помислимъ при третото четене.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 11. Зърненитъ храни, които дирекцията закупува по определенитъ за разнитъ приемателни пунктове цени, ще се заплащатъ както следва: за пшеницата, ръжъта, овеса, просото, царевичата и ечемика — 70% въ текущи пари (банкноти и монети) и 30% по тарифната цена на приемателния пунктъ — въ данъчни бонове.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 11, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 12. Министерството на финанситъ приготвя тия данъчни бонове въ кжсове отъ 20, 50, 100, 500 и 1.000 л. Данъчните бонове сж именни, като при предаванетоъ имъ на производителя агентитъ на дирекцията вписватъ на лицевата имъ страна името на производителя и неговото мѣстожителство (село и околия) и се подписватъ на гърба отъ агента като издатель.

Данъчните бонове служатъ за изплащане на данъцитъ, изброени въ чл. 14 отъ настоящия законъ. Данъчните бонове иматъ специална украса и следния текстъ: на лицевата страна — „Министъръ на финанситъ“, „Данъченъ бонъ за . . . лева. Издаденъ на . . . за изплащане данъцитъ, означени въ чл. 14 отъ закона за закупуване и износъ на зърнени храни, София, 1931 г., министъръ на финанситъ“, а на задната страна — „Данъчните бонове сж именни и не могатъ да се претопяватъ, освенъ съ джиро. Тъ служатъ за изплащане на данъцитъ, предвидени въ чл. 14 отъ настоящия законъ. За подправка вижновницитъ се наказватъ съгласно чл. чл. 183 и 191 отъ наказателния законъ“.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Дананловъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Горѣ, вмѣсто „Министъръ на финанситъ“, защото не е той лично отговоренъ, трѣбва да се тури „Министерство на финанситъ“, което е органъ на държавата, а долу министърътъ се подписва като представителъ на държавата.

Министъръ Н. Мушановъ: Поправката е умѣстна. Въ стария текстъ дори стоеше името на министъръ Владимиръ Молдовъ. И когато новото правителство трѣбваше да издава бонове, трѣбваше да ги подписва съ друго име.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Значи, приемате поправката.

Министъръ Н. Мушановъ: Да, приемамъ я.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 12 тъй, както се докладва, съ тая поправка, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 14. Данъчните бонове служатъ за издѣлжаване слѣдитъ съ врѣхнинитъ имъ държавни данъци за 1877/1924 години, двойниятъ данъкъ върху занятията на еснафитъ, двойниятъ поземеленъ данъкъ за годинитъ 1925/1926 — 1930/1931 г. и допълнителния данъкъ за земитъ, посѣти съ тютюнъ и оризъ, за всички минали финансови години. Данъчните бонове за реколтата 1931 г. служатъ за издѣлжаване на двойния поземеленъ данъкъ и на цѣлия допълнителенъ поземеленъ данъкъ за финансовата 1931/1932 г.

Заедно съ горепомнатитъ данъци издѣлжаватъ се съ боноветъ и наложенитъ върху тия данъци глоби за закъснение и врѣхнина за фонда „Обществени бедствия“, както и осигурителнитъ премии, дължими на Българската централна кооперативна банка за застраховане на земеделчески произведения отъ градушка“.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойчо Мошановъ.

С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! По чл. 14 азъ вземахъ думата въ комисията, вземамъ я и тукъ, за да подчертая, че ще бжде голѣма грѣшка отъ насъ, ако се поддадемъ само на желанието да бждемъ приятни днесъ на тъй сградооща земеделско население у насъ въ вреда на фиска. Въпрѣки, обаче, това мое гледище, азъ съмъ принуденъ да взема думата, за да поискамъ едно разширение на постановлението на чл. 14. Искамъ го това въ полза на една частъ отъ българското земеделско население, което въ този моментъ, еднакво съ про-

изводителитъ на храни, се намира въ едно бедствено положение — за българскитъ лозари. Всички знаете низката цена, на която днесъ се продава гроздето и затова абсолютно наложително е въ този моментъ, още докато се намираме въ периода на гроздобера, а не когато гроздето премине въ ръцетъ на търговцитъ, да направимъ известни облекчения на лозаря, за да може той, поне въ крайния моментъ, да получи едно що-годе облекчение.

Искамъ това разширение на чл. 14 и по второ едно съображение: че това облекчение сжществува по сега действащия законъ и че сега се стѣснява общгътъ на този законъ. Азъ мисля, че въ съзнанието на всинца ни е, че ако трѣбва да се въздържа и строго да се въздържае отъ едно разширение на закона, което би увредило държавното съкровище, не бива да стѣсняваме поне тѣзи облаги, които действащиятъ законъ даваше. Затова следъ думитъ въ този чл. 14, „за всички минали финансови години“, правя предложение да се прибави следната фраза: „както и акциза върху виното и материалитъ, отъ които се вари ракия, когато се дължатъ отъ самитъ производители“. Значи, касае се съ данъчни бонове да може да се плащатъ не само данъцитъ, които сж споменати въ този чл. 14, а и акцизътъ върху виното и материалитъ, отъ които се вари ракия, когато тѣ се намиратъ въ самитъ производители. Тая възможностъ да я нѣматъ търговцитъ, а да я иматъ само производителитъ. По този начинъ голѣма частъ отъ земеделското население, особено въ Северна България, стопанството на което е смѣсено — покрай житото, обработва и голѣмо количество декари лозя — вмѣсто да отива да търси различнитъ пунктове, за които се говори по-нататкъ, да осребрява боноветъ, ще може съ тѣхъ да си плати и акциза. Това ще го настрѣдчи и ще му даде възможностъ да запази виното си, а не предъ перспективитъ, че нѣма налични пари да плати акциза, да търси да продаде своето грозде на безценица.

Азъ ви моля да се съгласите съ това мое предложение. Вѣрно е, че въ комисията г. министърътъ, вземайки подъ внимание тази моя белжка, обеща да направи едно намаляние на акциза върху виното и върху материалитъ, отъ които се вари ракия, или да се дадатъ нѣкои други облаги на лозаритъ. Г. г. народни представители! Кѣсно е вече да се дадатъ нѣкакви облаги, ако искаме тѣ да ползватъ лозаритъ. Всички други мѣрки въ туй отношение биха ползвали повече търговцитъ. Нека сега по единъ косвенъ начинъ намѣримъ мѣсто въ този законъ, за да изразимъ нашата добра воля да помогнемъ и на тази действително интересна частъ отъ българското земеделско население.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Азъ искамъ къмъ чл. 14 да се прибави — че боноветъ, като служатъ за изплащане на данъци, въ туй число и акцизитъ, да служатъ и за изплащане на общинскитъ налози. Съображенията ми. Често пжти боноветъ оставатъ, народътъ нѣма пари, а производителътъ, като отива да плаща въ общината съ бонове, секретаръ-бирникътъ не ги приема. Тѣй че умѣстно ще бжде, ако се прибави къмъ чл. 14 тази забележка — че съ боноветъ могатъ да се плащатъ и общинскитъ налози.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стамо Пулевъ.

С. Пулевъ (з.—Ст. з): Предъ видъ на обстоятелството, че на данъчните бонове за реколтата 1931 г., следъ като производителитъ си платятъ данъцитъ, е гарантирана отъ Българската земеделска банка тѣхната номинална стойностъ, смѣтамъ, че подкрепата, която трѣбва да се даде на лозарското население, трѣбва да бжде по-ефикасна: тя трѣбва да се изрази въ намаляние на акцизитъ, които това население плаща. Защото, ако се прокара постановлението, да се плащатъ акцизитъ съ данъчни бонове, безъ да последва намалянието имъ, облекчение нѣма да има.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Справедливо е Вашето искане, но то е другъ въпросъ.

С. Пулевъ (з.—Ст. з): Моля, г. Данаиловъ. — Смѣтамъ, ако се повтори и тукъ декларацията на г. финансовия министъръ, че ще последва едно чувствително намаляние на акцизитъ, по е за предпочитане, отколкото сега въ този законъ да се включи плащането на акцизитъ съ бонове.

С. Мошановъ (д. сг): Тогава, споредъ Васъ, плащането и на прѣжитъ данъци съ бонове не е облекчение за българскитъ данъкоплатци

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Моля Ви се. — По-чувствително ще бъде облекчението, като се намалят акцизът, отколкото ако се плащат съ бонове.

С. Мошановъ (д. сг): Безспорно.

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Моля финансовият министър г. Гиргиновъ да повтори декларацията, която направи във комисията, тукъ публично. Предъ народното представителство, че ще бъдат намалени акцизът, за да я има предъ видъ производителното население.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Тодоръ Тонковъ.

Т. Тонковъ (з): Г. г. народни представители! Прибавката, която г. Стойчо Мошановъ иска да се направи къмъ чл. 14 — да могатъ производителитъ на вино да плащатъ акциза съ бонове — е неумѣстна, защото, кажете ми, кой лозаръ собственикъ утре ще има бонове, за да плаща акциза? 90% отъ лозаритъ-собственици у насъ не произвеждатъ жито.

С. Мошановъ (д. сг): Това е въ Южна България, а въ Северна България е друго.

Т. Тонковъ (з): Макаръ че е вече доста късно, все пакъ, ако г. министърътъ на финанситъ обещае, че ще направи намаление на акциза на виното, то е достатъчно. Тъй че нѣма нужда да прибавяме това, което иска г. Стойчо Мошановъ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Георги Говедаровъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че не се касае за обещание, а се касае за ангажментъ, който вече г. министърътъ на финанситъ е поелъ предъ комисията и нѣма освенъ да го повтори тукъ, а именно: въ едно кжсо време, два-три дни — иначе, ако закѣснѣе, ще бъде безпредметно — да се внесе предложение за намаление размѣра на акциза за вината, произвеждани отъ производителитъ направо. Тая разлика трѣбва да се подчертае.

Второ. Азъ смѣтамъ, че трѣбва да се направи една корекция въ текста на чл. 14. Въ първата му алинея е казано: „Данъчнитъ бонове за реколтата 1931 г. служатъ за издѣлжаване на двойния поземеленъ данъкъ и на цѣлия допълнителенъ поземеленъ данъкъ за финансовата 1931/1932 г.“ Тоя текстъ трѣбва да се коригира така: „Данъчнитъ бонове за реколтата 1931 г. служатъ и за издѣлжаване на двойния поземеленъ данъкъ“. Инакъ, както е текстътъ, разбира се, че боноветъ за реколтата 1931 г. не служатъ за изплащане на данъцитъ, споменати въ началото на текста на чл. 14.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Тодоръ Бончевъ.

Т. Бончевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Това положение — да се плаща съ бонове акцизътъ — бѣ и до сега. Азъ моля да се приеме исканото измѣнение отъ г. Мошановъ, като само последнитъ думи отъ неговото предложение се премахнатъ. Защото, ако и закупувачитъ-трговци могатъ да плащатъ съ бонове, разликата отъ около 20% въ акциза тѣ ще я дадатъ на производителя.

Не е за никого хубаво — нито за насъ, нито за васъ — да дразнимъ сега лозаря, който е тъй зле.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Никола Йотовъ.

Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че допълнението, което г. Мошановъ иска да се направи, е безпредметно, при наличността на наредбата на чл. 16. Чл. 16 постановява, че следъ като производителътъ изплати данъцитъ си и представи на Земледѣлската банка боноветъ, тя задържа това, което има да взема, и изплаща остатъка на производителя.

М. Дилиановъ (з): Ако има пари. Но ако нѣма?

А. Радоловъ (з): А, нѣмало пари!

Н. Йотовъ (з): При това положение вие не давате облекчение, вие само отегчавате положението, щомъ искате

да поставите изплащането на боноветъ отъ Земледѣлската банка въ зависимостъ отъ изплащането на акциза. Така че азъ смѣтамъ, че това положение трѣбва да се запази и да стане онова, което обеща г. министърътъ на финанситъ — да бъде намаленъ акцизътъ. То ще бъде облекчение за производителя.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Другъ никой не иска думата.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитъ работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! По тоя въпросъ станаха доста обширни дебати въ комисията и азъ мислѣхъ, че следъ обясненията, които се дадоха тамъ и при общото съгласие, да се гласува членътъ така, както е представенъ, тукъ нѣмаше да станатъ тия дебати.

Азъ по тоя въпросъ тукъ нѣма да говоря много, защото съмъ длъженъ да се резервирамъ да говоря. Обръщамъ ви вниманието, че разширение за изплащане и на други данъци, освенъ тия, които сж предвидени въ този членъ, правителството не приема; и то не отъ капризъ или амбиция, а защото не сме въ положение да приемемъ. Разберете, че плащане съ бонове на акциза бѣше предвидено по-рано — махнахме го. Сега имаме прибавка: и третата третина на поземелния данъкъ да се плаща съ бонове — съ което, забележете, не сж съгласни ония, които внимаватъ за здравината на нашитъ финанси. И абсолютно никакъвъ смисълъ нѣматъ, отъ гледище на полза за производителитъ, предложението, които се правятъ. Боноветъ се осребрява, т. е. той е париченъ, и при туй стѣснено положение на държавата относително платежнитъ срѣдства — нѣма пари — и по начина, по който ние уреждаме този въпросъ — да може чрезъ боноветъ да се плати на производителя и той да получи цѣлата стойностъ чрезъ Земледѣлската банка — производителътъ се улеснява, улеснява се и държавата, на която не можете да искате повече да се стѣснява положението. Това да се разбере.

Какви реформи има да се правятъ въ данъцитъ — какъвото сме говорили въ комисията, говорили сме го. Разберете, че хората, които следятъ за финансовото заздравяване на нашата страна, искатъ да свържемъ двата края, и не става дума за намаление на данъцитъ, а за тѣхното увеличение.

П. Стоевъ (раб): Вие изпълнявате ли?

Министъръ Н. Мушановъ: Съ ваша помощ!

П. Стоевъ (раб): Съ наша помощ ли?

Министъръ Н. Мушановъ: Да, съ ваша помощ. (Оживление всрѣдъ мнозинството) Ако азъ казвамъ съ ваша помощ, то е защото вие сте научени да теглите ярема на чуждото владичество. (Ржкоплѣскания отъ монзинството)

П. Стоевъ (раб): Защо ржкоплѣскате?

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни)

Министъръ Н. Мушановъ: Г-да! Нека се разберемъ по този въпросъ. Ние сме държава контрагентъ.

П. Стоевъ (раб): Заробена.

Министъръ Н. Мушановъ: Контрактътъ, договорътъ, е двустранно задължение и всѣки трѣбва да го изпълнява. Ние не сме нито анаши, нито пунгаши. (Възражения отъ работниците)

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни)

Министъръ Н. Мушановъ: Нека бждемъ наясно. Ние искаме съ наши срѣдства и съ наши сили да посрѣщаме задълженията си.

П. Стоевъ (раб): Не трѣбва да се плаща мимо волята на народа.

Министъръ Н. Мушановъ: Ние искаме съ наши срѣдства и съ наши сили да се боримъ съ финансовитъ мъжнотии на нашата страна, защото сме партизани на политиката: сами да си помогнемъ, за да ни помогнатъ и другитъ. Чисто и ясно.

Ето защо, г. г. народни представители, азъ бихъ ви молилъ ...

П. Стоевъ (раб): Агенти сте на Берлинъ, Лондонъ и Парижъ.

С. Мошановъ (д. сг): Все по-културни страни сж отъ Москва, отъ Русия.

П. Стоевъ (раб): Културни обирачи.

П. Напетовъ (раб): Москва, обаче, не плаща нищо.

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни)

Министъръ Н. Мушановъ: Г. Стоевъ! Азъ Ви виждахъ нѣколко дни мирни и се зарадвахъ. Сега започвате отново да нарушавате реда.

П. Стоевъ (раб): Не можемъ да търнимъ тия работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Не е достойно това държане. Азъ говоря по единъ въпросъ, който съвършено не допуска закачки. Моля да имате търпение да ме изслушате.

Та, г. г. народни представители, азъ бихъ ви молилъ да приемете члена така, както е представенъ, защото тукъ има увеличение за изплащането на данъцитъ съ бонове, отколкото бѣше досега. Защото относително поземелния данъкъ има едно увеличение за изплащането съ бонове, отколкото бѣше по-рано и защото практически досежно акциза по-голъмо значение има онова, което би се направило за намаляние на акциза, а не за улеснение на изплащането съ бонове.

Моля ви, г. г. народни представители, да гласувате члена така, както е представенъ.

А. Буковъ (з): Съ една редакционна поправка, а именно да се каже: „и двойния поземеленъ данъкъ“, сир., да се прибави едно „и“, защото иначе се разбира, че боноветъ ще се употребяватъ само за изплащане на поземелния данъкъ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Г. г. народни представители! Както г. министърътъ на вътрешнитъ работи отбеляза, този въпросъ отне доста време на комисията. Това предложение се направи въ комисията, и отначало много отъ членоветъ на комисията бѣха наклонни да го приематъ, сир. да се приеме текстътъ на чл. 2 отъ стария законъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Първиятъ день се прие.

С. Мошановъ (д. сг): Даже вестницитъ отбелязаха, че се е приело.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Вестницитъ не зная какво сж писали. Тѣ писаха, че г. Гиргиновъ удрялъ по масата съ юмрукъ, а Вие, г. Мошановъ, бѣхте и знаете, че това не е вѣрно. Мене не ме интересуватъ вестницитъ, а онова, което непосредствено сме видѣли, онова, което е станало.

Въпросътъ остана да се проучи. Намѣрихме постановлението на стария законъ и се реши, че това измѣнение, което се предлага — г. Стойчо Мошановъ, Вие отсъствувахте втория пѣтъ, затуй не знаете — ако се приеме, ще се наруши общата система на закона. Целта на закона е да се подпомогне производителътъ на зърнени храни. Този, който е едъръ лозаръ, който произвежда и търгува съ грозде, той не може да се ползува отъ боноветъ, а ще трѣбва да ги купува по номиналната имъ стойностъ.

Независимо отъ това, съ огледъ на онова, което е постѣпило и продължава да постѣпва въ държавното съкровище при приложението на стария законъ, ние дойдохме до убеждението, че това постановление не бива да съществува. По този въпросъ толкова.

Досежно онова, което предлага г. Говедаровъ, а именно, да се каже: „данъчнитъ бонове за реколтата 1931 г. служатъ и“ — сир., да се прибави съюзътъ „и“ — това би значило да се измѣни прѣкото предназначение на тия бонове. Съ тѣхъ се цели, първо, да се издѣлжи двойниятъ поземеленъ данъкъ и цѣлнятъ допълнителенъ данъкъ за финансовата 1931/1932 г. Ако се тури „и“, предназначението на боноветъ се измѣня и става факултативно, когато споредъ текста сега тѣ служатъ императивно за това.

Г. Говедаровъ (д. сг): Да се уясни, че може да служатъ и за други данъци.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Г. Мошановъ! Поддържате ли предложението си?

С. Мошановъ (д. сг): Разбира се.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които сж съгласни съ предложението на народния представителъ г. Стойчо Мошановъ, съ което г. министърътъ не е съгласенъ, моля, да вдигнатъ ржка. Малцинство, Събранието не приема.

Министъръ Н. Мушановъ: Предложението трѣбваше да се направи писмено.

С. Мошановъ (д. сг): Предложенията се правятъ писмено на трето четене.

Министъръ Н. Мушановъ: И сега трѣбваше да се направи предложението писмено, безъ да се подписва отъ 10 души, както се изисква при третото четене.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Ако се измѣнява цѣлъ текстъ или ако се предлага новъ текстъ, тогава се прави писмено предложение при второто четене.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 14, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 15. Приемането на данъчнитъ бонове отъ държавнитъ бирници за реколтата 1930 г. продължава до 28 февруарий 1932 г., съгласно старото имъ предназначение, а за данъчнитъ бонове реколта 1931 г. продължава до 30 септември 1932 г.“

Следъ тия дати тѣ се считатъ напълно обезсилени. Тѣзи срокове могатъ да бждатъ продължени по решението на Министерския съветъ въ зависимостъ отъ продължение срока, предвиденъ въ чл. 3 отъ настоящия законъ.“

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Говедаровъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Искамъ да спра вниманието ви върху втората алинея на чл. 15, дето се казва: „Следъ тѣзи дати тѣ — боноветъ — се считатъ напълно обезсилени“. Азъ смѣтамъ, че ще бжде по-добре да се каже: „Ако не бждатъ използвани докогато е срокътъ на настоящия законъ“. Даже намирамъ, че този текстъ трѣбва да бжде поставенъ и върху самитъ бонове, защото е много важно да се знае това и отъ самитъ държатели на боноветъ

Министъръ Н. Мушановъ: Кой не знае това?

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Това, което предлага г. Говедаровъ да се впише върху боноветъ, не може да се приеме, защото трѣбва да се измѣни чл. 12, който е вече приетъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Не правя предложение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители приематъ чл. 15, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 16. Данъчнитъ бонове за реколтата 1931 г. се превърлятъ чрезъ джино върху Българската земеделска банка, следъ като притежателитъ имъ представятъ предъ сжщата: удостоверение отъ надлежнитъ бирници, че сж изплатили данъцитъ и общинско удостоверение, че продаденитъ срещу тѣзи бонове храни сж тѣхно собствено производство. При приемането на данъчнитъ бонове реколта 1931 г. по тѣхния номиналенъ курсъ Българската земеделска банка прихваща задължително своитъ вземания отъ притежателитъ на бонове и изплаща остатъка отъ стойността на боноветъ за смѣтка на държавата.“

Данъчнитъ бонове за реколтата 1931 г. могатъ да служатъ и за изплащане задълженията на членоветъ на земеделскитъ кооперативни сдружения, кредитирани отъ българската земеделска банка, чрезъ последната, за смѣтка задълженията на съответното сдружение.

Неграмотнитъ лица, които извършватъ джира на бонове, подписватъ по правилата на чл. 250 отъ закона за гражданското сждопроизводство.“

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Едрю Шидерски.

Е. Шидерски (з): Г. г. народни представители! въ втората алинея на чл. 16, моля, да се прибави, че данъчните бонове могат да служат и за изплащане задълженията към популярните банки, защото има цъбли райони, въ които популярните банки събират зърнени храни на производителите. Както може да става изплащане задълженията към земеделските кооперации, така трябва да се допусне и изплащане задълженията към популярните банки — тъзи, които имат членове земеделски производители, напр., въ Айтосъ, въ Страджа, Керменлий.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народният представител г. Георги Говедаровъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. г. народни представители! Обръщамъ вниманието ви върху текста на втората алинея на чл. 16, въ която се казва: „Данъчните бонове за реколтата 1931 г. могат да служат и за изплащане задълженията на членове на земеделските кооперативни сдружения“ и пр. Казано е „могат да служат“, а въ комисията се възприе да се каже „служат“ и Земеделската банка е задължена да приеме такова прихващане, щомъ съответните земеделци имат интересъ отъ това. Въ комисията остава да се направи само съответната редакция.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Не е вѣрно.

Г. Говедаровъ (д. сг): Азъ смѣтамъ, че щомъ се касае за улеснение на земеделеца, който е длъжникъ къмъ една кооперация, която е кредитирана отъ Земеделската банка, нѣма защо, въ интересъ на този земеделецъ-длъжникъ къмъ своята кооперация и въ интересъ на самата кооперация, да откажемъ да стане изплащане на задълженията на производителите, чрезъ прихващане стойността на тия бонове отъ банката.

И тогава азъ бихъ молилъ да се съгласите, текстътъ да стане така: (Чете) „Данъчните бонове за реколтата 1931 г. служатъ“ — безусловно служатъ — „и за изплащане задълженията на членовете на кооперативни сдружения, кредитирани отъ Българската земеделска банка, чрезъ последната, за смѣтка на задълженията на съответното сдружение, въ случай че притежателътъ на боновете пожелае да стане такова изплащане.“

С. Савовъ (д): Все същото.

С. Пулевъ (з.—Ст. з): То се разбира.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народният представител г. Иванъ Драгойски.

И. Драгойски (д): Г-да! Въ чл. 16 се казва, че данъчните бонове се прехвърлятъ отъ притежателите върху Земеделската банка, следъ като притежателите иматъ удостоверение, че сж производители и представятъ удостоверение отъ надлежните бирници, че сж изплатили данъците си. Азъ предлагамъ, въ първата алинея на този членъ, на петия редъ, следъ думата „данъците“ да се прибавятъ думите: „упоменати въ чл. 14 отъ настоящия законъ“, за да се отнеме възможността за едно широко тълкуване отъ страна на финансовите власти — да не се смѣтне, че се отнася и за данъкъ занятие, данъкъ върху наследствата и пр. Ако остане текстътъ така, както си е, може да се даде едно широко тълкуване и това да попрѣчи за правилното функциониране на тази служба.

Министъръ Н. Мушановъ: Тѣй си бѣше практиката, и ти си върви все така. Вие искате да се разбиратъ нѣща, които не се разбиратъ, и да не се разбиратъ нѣща, които се разбиратъ. Именно за данъците се говори тукъ.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народният представител г. Стамо Пулевъ.

С. Пулевъ (з.—Ст. з): Понеже въ водните синдикати членуватъ много земеделски производители и сж кредитирани отъ Земеделската банка, моля да се подразбира, че въ „земеделските кооперативни сдружения“ влизатъ и водните синдикати.

С. Мошановъ (д. сг): И църковните настоятелства предлагамъ азъ!

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ предложението на г. Драгойски...

Министъръ Н. Мушановъ: Споредъ правилника, предложението трябва да бѣде направено писмено и подписано

отъ този, който го прави. Такова предложение не е направено и не може да се гласува.

И. Драгойски (д): Оттеглямъ предложението си.

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ чл. 16 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема.

И. Велчевъ (з): Най-напредъ се гласуватъ предложенията за поправки, а после се гласува членътъ изцѣло. Г. Шидерски направи предложение, а не се гласува.

Е. Шидерски (з): Азъ направихъ предложение. Защо не го гласувахте?

Министъръ Н. Мушановъ: Защото, г. Шидерски, ако искаме да правимъ законъ, трябва да съблюдаваме правилника. Щомъ сте решили да направите предложение, трябва да го напишете, да го подпишете и да го дадете на председателя.

Обаждатъ се: На трето четене.

Министъръ Н. Мушановъ: Предложенията, които се правятъ при трето четене, трябва да бѣдатъ подписани най-малко отъ десетъ души народни представители. Не може да се гласуватъ само тѣй направени предложения, безъ да сж написани. Съгласете се, че така не може.

А. Неновъ (раб): Формалистика!

Министъръ Н. Мушановъ: Комунистика!

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 17. Прехвърлените върху Българската земеделска банка бонове сжщата продава между населението по номиналната имъ стойностъ за изплащане на данъците, предвидени въ чл. 14 отъ настоящия законъ.“

При плащането на тия данъци отъ данъкоплатците, бирниците ще приематъ закупените отъ Българската земеделска банка бонове по стойностъ 100 л. бонове за 120 л. данъци.“

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ чл. 17 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 18. Срещу данъчните бонове, които не ще може да продаде (пласира), Българската земеделска банка открива при себе си специална смѣтка на държавата, която ще задължава съ стойността на постъпилите въ касата данъчни бонове, а ще завѣршава по нея смѣтката на държавата „Портфейлъ за събиране.“

Върху стойността на поетите отъ Българската земеделска банка бонове, последната има право на лихва въ размѣръ на лихвенъ процентъ, опредѣленъ отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на земеделието и държавните имоти.“

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ чл. 18 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 19. Притежателите на данъчни бонове за реколтата 1931 г. могатъ, следъ като удостовѣрятъ заплащането на данъците си, да плащатъ съ бонове премията предъ Българската централна кооперативна банка по застраховката противъ градушка.“

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ чл. 19 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 21. Прибавя се: „и двама съветника, които образуватъ дирекционенъ съветъ. Правата на този съветъ се опредѣлятъ съ правилникъ, изработенъ отъ Министерския съветъ.“

Г. Т. Данайловъ (д. сг): Трѣбва да кажете тукъ, че двамата съветника, заедно съ директора, образуватъ дирекционния съветъ.

А. Буковъ (з): Ясно е.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): То се разбира, обаче не е казано въ текста.

Министъръ Н. Мушановъ: Правата на този съветъ се определятъ съ правилникъ, изработенъ отъ Министерския съветъ.

С. Мошановъ (д. сг): Това е стилистична поправка.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Ето какъ става текстътъ: (Чете)

„Дирекцията за закупуване и износъ на зърнени храни се състои отъ директора и двамата съветника, които образуватъ дирекционенъ съветъ.“

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Турете тогава следъ думата „които“, думата „заедно“.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Добре.

И. Велчевъ (з): Тръбва да се прибави още „и които иматъ еднакви права при решаване на въпроситъ, които имъ сж сложени за разрешаване“.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Иванъ Бешковъ.

Д-ръ И. Бешковъ (з): Касае се за даване по-ясна редакция. За да се разбере, че не само двамата съветника образуватъ дирекционния съветъ, а че дирекционниятъ съветъ се образува отъ тримата, т. е., отъ двата съветника и отъ директора, трѣбва да се прибави следъ думата „които“ думата „заедно“.

Министъръ Н. Мушановъ: Че кои други ще бждатъ? Разбира се, че тримата.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Прави предупреждение на г. г. народнитъ представители, че предложението, които се правятъ, трѣбва да бждатъ правени писмено.

Н. Найденовъ (д. сг): Може да бждатъ и устни, г. председателю!

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 21 тѣй, както се докладва, съ поправката, предложена отъ г. Георги Данаиловъ и г. д-ръ Иванъ Бешковъ, съ която г. докладчикътъ е съгласенъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 22. Директорътъ и съветницитъ се назначаватъ и уволняватъ отъ Министерския съветъ. Всички останали длжностни лица се назначаватъ и уволняватъ отъ директора, по решение на дирекционния съветъ. Длжностни лица, находящи се на служба въ държавни, изборни или обществени учреждения, могатъ, по искането на дирекцията, да бждатъ дадени въ разпореждане на дирекцията, съ одобрението на Министерския съветъ, временно или постоянно“.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Велчевъ.

И. Велчевъ (з): Азъ моля, вмѣсто „Всички останали длжностни лица се назначаватъ и уволняватъ отъ директора, по решение на дирекционния съветъ“, да стане „Всички останали длжностни лица се назначаватъ и уволняватъ отъ дирекционния съветъ“.

А. Буковъ (з): Е, че то е така.

И. Велчевъ (з): Казано е „отъ директора“.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Ще обърнете директора на разсѣленъ.

С. Мошановъ (д. сг): (Къмъ И. Велчевъ) И после, предложението Ви трѣбва да бжде дадено писмено.

Министъръ Н. Мушановъ: (Къмъ И. Велчевъ) Казано е „отъ директора, по решение на дирекционния съветъ“.

С. Мошановъ (д. сг): (Къмъ земледѣлцитъ) А бе, васъ службитъ ви интересуватъ повече отъ житото.

З. п. Захариевъ (з): Васъ толкова години ви интересуваха само тѣ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Говедаровъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Понеже се приема назначението на персонала да става отъ дирекционния съветъ, азъ смѣтамъ, че е правилно да се каже поне „по представление на директора“. Директорътъ не бива да бжде съвсемъ безгласенъ, той трѣбва да има известенъ авторитетъ и затова поне да има право да представлява на дирекционния съветъ лицата за назначение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 22 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 23. Прибавя се нова алинея: „Дирекцията може да открие представителства въ странство за връзка съ търговския свѣтъ и пласмента на хранитѣ. Представители на дирекцията могатъ да бждатъ кооперации, частни лица или търговски фирми, български подданици, съ права, признати отъ търговския законъ. Представителитъ на дирекцията въ странство работятъ на комисионни начала. Размѣртъ на комисионната се одобрява отъ Министерския съветъ“.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 23 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 24. Думитъ въ края на първата алинея „въ случаитъ, когато ще се наложи прилагането въ чл. чл. 17 и 18 отъ настоящия законъ“ се отмѣняватъ“.

Понеже чл. чл. 17 и 18 се измѣниха, става безсмислено онова, което е in fine на първата алинея на чл. 24: „въ случаитъ, когато ще се наложи прилагането на чл. чл. 17 и 18 отъ настоящия законъ“, и като ненужно, комисията реши да го зачеркне. Така че чл. 24 добива старата си редакция, безъ думитъ въ края на първата алинея „въ случаитъ, когато ще се наложи прилагането на чл. чл. 17 и 18 отъ настоящия законъ“, които се отмѣняватъ.

Министъръ Н. Мушановъ: „Се отмѣняватъ“, или „се заличаватъ“?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): „Се заличаватъ“, естествено

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): Да, „се заличаватъ“.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Минчо Дилиановъ.

М. Дилиановъ (з): Г. г. народни представители! Въ комисията се направи предложение чл. 24 отъ закона да бжде изхвърленъ, като ненуженъ. Съображенията на членоветъ, които направиха това предложение, бѣха, че, по силата на този чл. 24, при дирекцията е учредена една чиновническа комисия, която, споредъ тѣхъ, можела дори да спъне действията на Дирекцията по храноизноса. Затуй се изтъкна съображението, че тая комисия само ще иждивява известни излишни срѣдства за заседания, по поводъ на което г. министърътъ на финанситъ заяви, че нѣма да се плащатъ никакви суми за заседания на членоветъ-чиновници, които участвуватъ въ тая комисия, и вследствие на това негово заявление чл. 24 се остави неизмѣненъ. Днесъ, обаче, въ заседанието на Върховния кооперативенъ съветъ се изтъкна, какво тая комисия, действително застъпена така само отъ чиновници, които представляватъ интереситъ на държавата, е непълна, и се настоя въ комисията да бждатъ допустнати да участвуватъ трима представители на кооперативното движение, по предложения на Върховния кооперативенъ съветъ. Азъ смѣтамъ, че това измѣнение на чл. 24 трѣбва да бжде одобрено отъ народното представителство. Вѣрвамъ, че г. министъръ Мушановъ ще се съгласи да бжде допустнато въ комисията участието на трима кооператори.

Г. г. народни представители! По принципъ всички почти се изказаха за въвеждането на монопола въ търговията съ зърнени храни и само по известни технически и финансови съображения се намира, че засага въвеждането на тоя монополъ е невъзможно. Невъзможно е, защото нѣкои обществени институти, каквито въ случая се явяватъ кооперациитъ, не биха могли да поематъ цѣлото зърнено производство, да го запазятъ въ своитѣ хамбари и силози, да го предадатъ на експортъоритъ за

износ; невъзможно се оказва и по туй съображение, че Земледѣлската банка и популярните банки не разполагат съ достатъчни кредити, за да може своевременно да бжде заплатено зърното. По тия съображения се допуска, според мене, пакостното за разрешението на въпроса изключение — да участвуват въ износната търговия и търговците на зърнени храни. Но, съ огледъ на бъдещето, когато трѣбва да си подготвимъ действието за единъ монополъ въ търговията съ зърнени храни чрезъ кооперациите, мене ми се струва, че ще бжде абсолютно необходимо, по голѣмитѣ въпроси, които ще бждатъ разрешавани въ тоя съветъ, да участвуватъ и представители на кооперациите.

Така че правя предложение, чл. 24 да претърпи следното изменение: следъ думите „министър-председателя“ се прибавя: „и трима представители на кооперативното дѣло въ страната, посочени отъ Върховния кооперативенъ съветъ“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на вътрешните работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Преди всичко, технически, ние не можемъ да засѣгаме членове отъ стария законъ, които не сж посочени за изменение тукъ, въ законопроекта, и защото, поради това, тѣ не сж обсъждани по принципъ. Тѣй че, всичките членове, които не сж посочени тукъ, въ законопроекта, си оставатъ въ тоя си видъ, въ който сж въ сега съществуващия законъ. Следователно, ние не можемъ да приемемъ да се вмѣкнатъ въ законопроекта нови членове за изменение.

М. Дилиановъ (з): Шомъ министърътъ се съгласи, може.

Министъръ Н. Мушановъ: Министърътъ ако се съгласи, то значи да наруши реда, предвиденъ въ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание. А азъ ви казвамъ, че правилникътъ е задължителенъ, той е законъ преди всичко за насъ, народните представители, които сме го правили. Защото, ако всѣка минута почнемъ да го нарушавме, тогава правилникътъ нѣма да съществува, тогава техниката за изработване законопроекта — която не е случайна работа, а е мъдростъ, основана на голѣма и дълга практика; техника, която не допуска, единъ законопроектъ, преди да бжде дебатирания по принципъ на първо четене, да се дебатиратъ на второ и трето четене — ще остане безсмислица. Това, г-да, не е случайно поставено въ правилника, а съ целъ да се обсъждатъ здраво законопроектите.

Ето защо азъ не бихъ ималъ нищо противъ да отидатъ въ тоя съветъ и представители на кооперациите и намирамъ, че това е много полезна работа. Туй, обаче, може да се постигне чисто и просто въ дирекцията: тоя съветъ ще поканва директно и трима души отъ кооперациите. Защото туй тѣло е съществено. Бихъ казалъ: ако има нужда отъ експерти, специалисти, познавачи на известни въпроси, за да дадатъ мнение, дирекцията ще ги извика, и смѣтамъ, че това ще бжде една добра работа. Но недейте да изменяме практиката — непоказани въ законопроекта членове, непоставени на дебитирание при първото четене, да вземемъ току-така сега на второ четене, да ги изменяме. Това не може да бжде. Ето защо азъ смѣтамъ, че когато се знае, че е желателно да бждатъ въ тоя съветъ и представители на кооперациите, не остава освенъ дирекцията да вика и тѣхъ. Нека чуятъ, че тукъ ние сме казали това, че никой не е противъ, а че, напротивъ, сме на мнение, че това ще бжде въ полза на самото дѣло.

Н. Йотовъ (з): Тогава да не се занимаваме въобще съ чл. 24!

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Тамъ има заличаване на членове и се касае за делегирани отъ другите постановления, за да има яснота.

М. Дилиановъ (з): При тая декларация на г. министра на вътрешните работи, че въ висшия съветъ при дирекцията ще бждатъ поканвани и представители на кооперациите, азъ си оттеглямъ предложението.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 24 тѣй, както се докладва, и съ дадените отъ г. г. министрите обяснения, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 28. Необходимите оборотни капитали на дирекцията й се поставятъ на разположение отъ Министерския съветъ чрезъ заеми отъ съкровището, държавни или частни банки. Дирекцията извършва своите парични операции чрезъ Българската земледѣлска банка и нейните клонове и агентури“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 28, тѣй както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 30. Борсовиятъ куртажъ, който купувачите на дирекцията заплащатъ на отдѣлните стокови борси въ царството, се опредѣля еднакво за всички стокови борси и се разпредѣля между тѣхъ отъ дирекционния съветъ, чийто докладъ се одобрява отъ Министерския съветъ“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 30 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 31. Дирекционниятъ съветъ изработва специални наредби, одобрени отъ Министерския съветъ, за търговията съ зърнени храни“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Минчо Дилиановъ.

М. Дилиановъ (з): Г. г. народни представители! Учредяването на Дирекцията за храноизносъ гони благородната целъ да може да се пласиратъ зърнените храни на външния и вътрешенъ пазаръ, така че да може действително да се облекчи, да се облагодетелствува производителното население, което изнемогва. Ако това население върви все така по пътя на задълженията, ще дойде до положението, че то не ще може да плаща своите данъци на държавата и по тоя начинъ тя ще бжде поставена въ трудно положение — да не може да изпълнява своите функции. При такава стечение на обстоятелствата, никой нищо нѣма да има противъ това мѣроприятие, каквото представлява Дирекцията на храноизноса. Но въ досегашната дейностъ на дирекцията се вижда, че тѣ, въ желанието си да подкрепятъ законодателя въ неговата задача — да подпомогне производителното население чрезъ износа на храни, като продадениетъ на външния пазаръ евтини храни се премиратъ съ даване на производителя една значителна сума на килограмъ, която сума ще бжде за смѣтка на държавния бюджетъ — дирекцията често пъти, безъ да желас, значително уврежда интереситъ на непродуващото храни население, като му дава много скѣпъ хлѣбъ. Въпросътъ е за планинското население, което не произвежда зърнени храни, за населението въ новите земи — въ Пашмаклийски окръгъ и Петрички окръгъ — и за голѣма частъ отъ населението на Пловдивски и Кюстендилски окръзи, което яде извънредно скѣпъ хлѣбъ, плаща го двойно и тройно повече, отколкото го плащаме ние тукъ, въ София, независимо отъ това, че този скѣпо платенъ хлѣбъ е много по-лошъ по качество. Когато производството на това население е въ благоприятни условия, бихме могли донѣкъде да търпимъ тая несправедливостъ. Но въ последно време планинското население, което изкарва своята прехрана изключително отъ работата въ горитъ, е въ страшна осѣдница поради настѣпилото голѣмо спадане въ ценитъ на дървените материали въ последно време. Сега тия цени сж съ 20% по-малки, отколкото преди войнитъ, и това население е поставено въ невъзможностъ да съществува, принудено е да си купува храни обикновено съ полици.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Вие говорите по чл. 32, г. Дилиановъ.

М. Дилиановъ (з): Правя едно предложение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Но сега разглеждаме чл. 31.

М. Дилиановъ (з): Предложението ми е по чл. 32.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: При чл. 32 ще вземете думата.

М. Дилиановъ (з): Свършвамъ, г. председателю. Нѣма да вземамъ после думата по чл. 32.

За да може това население да получи сравнително евтинъ хлѣбъ, който му е абсолютно необходимъ, още по-

вече, че напоследък то е застрашено и от комисариата по прехраната, който е решил, не знам по какви съображения, да нормира произведенията на това население — ако се наложи нормиране на тия произведения, тѣ трѣбва да бъдат надценени, а не подценени — азъ смѣтамъ, че къмъ чл. 32 трѣбва да се приеме едно допълнение, една втора алинея, въ смисълъ: (Чете) „Дирекцията може да пласира на вътрешния пазаръ зърнени храни и произведения отъ тѣхъ за прехрана на планинското население на съучастнически начала съ кооперативнитѣ сдружения“. По този начинъ дирекцията ще може да организира чрезъ кооперациитѣ складове на храни за прехрана на планинското население, за да не бѣде оставено това население както сега, да купува отъ търговцитѣ брашно на свободна цена, за каквато цена става дума въ чл. 33 на законопроекта, и да яде прескѣпъ хлѣбъ. Понеже производството на това население е съвсемъ обезценено, то задължнява все повече и повече.

С. Мошановъ (д. сг): Минчо! Не забравяй, че си на власти, а говоришъ като опозиционеръ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: По чл. 31 е постановено предложение отъ народния представител г. Стамо Пулевъ въ смисълъ: къмъ чл. 31 да се прибави следната нова алинея: „Вносители — продавачи на храни въ складовѣтѣ на агентитѣ на дирекцията се освобождаватъ отъ плащане кринина и кантарина“.

С. Мошановъ (д. сг): Значи, да затворимъ общинитѣ!

С. Пулевъ (з): Фактически сега не се плаща кринина и кантарина.

И. Русевъ (д. сг): А трѣбва да се плаща.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Въ Провадия бѣ разбитъ единъ складъ на храни за неплащане кантарина.

И. Русевъ (д. сг): Ще бѣдатъ разсипани общинитѣ, ако се приеме това предложение. Отъ какво ще живѣятъ?

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Предложението, което прави сега г. Минчо Дилановъ, се касае до създаване законоположение относително прехраната на населението въ така нареченитѣ нови земи. Г. г. народни представители! Тоя въпросъ за насъ, Министерскиятъ съветъ, е разрешенъ. Вие знаете, че отъ преди единъ месецъ има постановление на Министерския съветъ за осигуряване прехраната на населението въ новитѣ земи. Имаме вече и изработена наредба отъ дирекцията, по силата на която дирекцията ще се стреми да достави по-евтини храни на туй население, което действително яде по-скѣпъ хлѣбъ, отколкото другото българско население.

А. Ивановъ (раб): А които нѣматъ пари, г. Мушановъ?

Министъръ Н. Мушановъ: Ще питае васъ откъде могатъ да взематъ пари! Тѣ ще работятъ и съ честенъ трудъ ще си добиятъ срѣдства.

А. Ивановъ (раб): А безработнитѣ какво ще правятъ?

Министъръ Н. Мушановъ: Нашата демократична държава даде миналата година 10 милиона лева, за да поддържа безработнитѣ.

Нѣкой отъ работниците: А колко сѣ безработнитѣ?

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни)

Министъръ Н. Мушановъ: Безработнитѣ ще станатъ толкова по-малко, колкото по-малко вървятъ по вашия акълъ.

С. Мошановъ (д. сг): Тая година ги намалихме съ 31 души депутати.

А. Ивановъ (раб): Вие ги намалихте преди това съ 30 хиляди души.

И. Русевъ (д. сг): Съ 60 хиляди!

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Недейте се учудва, че колчемъ пѣти ние вземаме мѣрки,

за да помогнемъ на бедстващото население, въ което сѣ и работниците, толкова на тѣхъ тукъ (Сочи работническата група) имъ става по-мѣчно, защото тѣ не се борятъ за работниците, ами за да правятъ само аларма и шашарма.

Нѣкой отъ работниците: Кѣде е фондътъ за общественитѣ осигуровки?

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни)

Министъръ Н. Мушановъ: Защото, когато се повдига такъвъ сериозенъ въпросъ, че една частъ отъ българското население... (Възражения отъ работниците) Моля ви се, слушайте!

Отъ работниците: Слушаме.

Министъръ Н. Мушановъ: Азъ не говоря тукъ по капризъ, а говоря, като министъръ, по сериозенъ въпросъ, и вие се дръжте въ Народното събрание, като хората! Дразните несерiously хората, които говорятъ.

Г. г. народни представители! Въпросътъ, който се повдига, е сериозенъ въпросъ. Загрижили сме се за съдбата на една частъ отъ българското население, което бедствува, което и лѣтно време яде по-скѣпъ хлѣбъ, отколкото ние го ядемъ, а зимно време цената на хлѣба тамъ се почти удвоява — 10 л. се яде килограмъ хлѣбъ въ тѣзи мѣста. Ние вземемъ всички мѣрки да можемъ да доставяме по-евтино жито тамъ и по този начинъ да можемъ да регулираме цената на брашното — да не е по-скѣпо отколкото се продава въ стара България. Тѣзи мѣрки сѣ взети. Сега г. Дилановъ иска да направимъ това по законодателенъ редъ. По законодателенъ редъ не може да се направи, защото ценитѣ на житото, по които ще се продава на мелницитѣ, които ще мелятъ брашно, се опредѣлятъ съ наредба отъ Министерския съветъ, та нѣма защо да се урежда тази материя тукъ по законодателенъ редъ. Има наредба на дирекцията за доставка на жито въ новитѣ земи и ние ще се стремимъ, щото цената на житото, което ще се дава на мелницитѣ въ новитѣ земи, да бѣде такава, че населението да яде евтинъ хлѣбъ.

По втория въпросъ, повдигнатъ отъ г. Пулева. Смѣтамъ, г. г. народни представители, че този въпросъ не можемъ, така инцидентно повдигнатъ, да го разрешимъ, безъ да сме чули мнението на никого. Г-да! Не е време тукъ да ви разправямъ, колко бѣше труденъ този въпросъ за кринината и кантарината. Като министъръ на вътрешнитѣ работи, азъ съмъ издалъ вече три окръжни и напоследъкъ въпросътъ бѣше уреденъ доста справедливо и добре. Имаше оплаквания отъ нѣкои градове, че всички производители, които продаватъ храни, се задължаватъ да плащатъ кринина и кантарина, макаръ че не сѣ отишли на пазарището. Имаше оплаквания отъ други пѣкъ, че нѣкои нарочно карали производителитѣ да не отиватъ на пазара, за да не плащатъ кринина и кантарина. Азъ издадохъ окръжно, което сега се прилага въ цялата страна, че производителътъ е свободенъ да продава на пазарището или извънъ него, и само ако продава на пазарището, тогава плаща тѣзи две такси. Въпросътъ е уреденъ много добре.

Г. Юртовъ (нац. л. о): На гаритѣ не продаватъ ли производители на дирекционнитѣ агенти?

Министъръ Н. Мушановъ: То е другъ въпросъ. По едно време дирекцията искаше тя да поеме изплащането на кринината и кантарината, като постави, разбира се, тѣзи такси въ стойността на житото.

С. Пулевъ (з.—Ст. з): Въ чл. 20 отъ наредба № 2 седи това постановление.

Министъръ Н. Мушановъ: Но, г-да, има единъ въпросъ много сериозенъ. Той е въпросътъ за отношенията между закупчицитѣ на тѣзи такси и общинитѣ. Ние се стремѣхме да не дадемъ видъ, че правимъ виѣшательство на държавата, че разваляме договоритѣ, които съществуватъ между тѣхъ, защото тогава всички предприемачи ще могатъ да иматъ основание да считатъ договоритѣ за нарушени и да диятъ вреди и загуби отъ общинитѣ. Това е въпросъ много сложенъ и сериозенъ. Сега да измѣнимъ наредбата за кринината и кантарината, която съществува въ законитѣ за градскитѣ и селскитѣ общини, не можемъ да го направимъ, защото тоя въпросъ е сериозенъ и засѣга интереситѣ на общинитѣ, които се намиратъ въ окаяно положение по отношение на приходитѣ си.

Затова тѣ инцидентно не можемъ да законодателствуваме по този въпросъ и бихъ молилъ да остане този въ-

просъ за обсъждане при изменение на специалните закони. Тъй инцидентно, по този закон, който не урежда тази материя, не можем да направим такова изменение.

Моля да не се приема предложението.

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Фактически чл. 85 отъ закона за градските общини и чл. 65 отъ закона за селските общини постановяватъ това, което искамъ съ моето предложение, но ставатъ злоупотребления — закупчиците, безъ огледъ на туй, дали се кара колата на пазарището или не, дърпатъ производителитъ за ухото и имъ взематъ крипина и кантарина.

Министъръ Н. Мушановъ: Сега не е тъй. Има окръжно, което се прилага въ цяла България. По-рано имаше оплаквания, че нѣкъде ставали злоупотребления, че административните власти задължавали производителитъ да отиватъ непременно на пазарището да продаватъ, за да може закупчикътъ да вземе тия берии. Сега това нѣкъде не става. Производителътъ е свободенъ, ако иска, да отиде на пазарището, ако не — да отиде да продаде по магазинитъ. Това се прилага навредъ въ страната и нѣма никакви злоупотребления.

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Моето предложение има за целъ да се прилагатъ, както ви казахъ, постановленията на чл. 85 отъ закона за градските общини и на чл. 65 отъ закона за селските общини — да се приведатъ въ изпълнение.

Министъръ Н. Мушановъ: Сега тѣ се изпълняватъ.

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Фактически не се изпълняватъ.

Министъръ Н. Мушановъ: Окръжното се прилага най-енергично навредъ и сега нѣма никакви оплаквания.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: По-добре е да си отеглите предложението, за да не се даде криво тълкувание отъ нѣкои, че Камарата възприема противно гледище на Вашето.

П. Попивановъ (з): Синдикатътъ въ Попово пише, че по 20 л. крипина било вземано на кола, било че се продава храната на борсата, било направо на магазинитъ. При Васъ, г. министре, идва делегация отъ Попово по този въпросъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. Пулевъ! Вие държите ли за Вашето предложение?

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Мога да го оттегля, при условие, че г. министърътъ на вътрешнитъ работи ще направи категорични разпореждания да се изпълняватъ законитъ въ това отношение, а не да се излага производителътъ на произволи.

Министъръ Н. Мушановъ: Азъ Ви казахъ, че окръжното, което издадохъ преди два месеца, се прилага и постави край на злоупотребленията.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 31 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 32. Въ царството се продава само брашно, което ще мелятъ опредѣленитъ отъ дирекцията мелници отъ храни, продадени имъ отъ дирекцията.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Георги Данаиловъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. ст): Г. г. народни представители! Азъ разбирамъ принципа, който е прокаранъ въ чл. 32. Той е въ връзка съ чл. 3. Но азъ поставямъ таквъ въпросъ на г. докладчика и на г. г. министритъ: на недѣлнитъ ни пазари въ малкитъ градове, където еснафитъ сѣ научени да си купуватъ по единъ или половинъ чувалъ брашно направо отъ селянина, ако се яви единъ селянинъ съ свое брашно, защото е почувствувалъ нужда да си купи нѣщо отъ града, има ли право да го продаде, или ще бѣде преследванъ?

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Г. министре! Има и такива случаи: на пазаръ, като Старозагорския, отъ който се продоволствува планинското население отъ Стара-планина, до-

хождатъ хората да си купуватъ храни. Този видъ търговия ще бѣде ли забраненъ или не? И това да се поясни.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитъ работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Разпоредбата на чл. 32 е съществена, защото тя е свързана прѣко съ монополния режимъ, който се въвежда съ чл. 3. По този въпросъ станаха много малко разисквания въ комисията и затова трѣбва да се разбере тукъ смисълътъ му. Редакцията на този членъ въ сѣщностъ е много ясна: регулира се продажбата на брашното. По разпоредбата на този членъ, може да се продава само брашно, което ще мелятъ опредѣленитъ отъ дирекцията мелница, които наредбата ще опредѣли като търговски, които ще мелятъ брашно за проданъ отъ храни, продадени имъ отъ дирекцията. Небетчийскитъ мелници оставатъ да съществуватъ, но тѣ ще мелятъ брашно на всички селяни производители за тѣхнитъ нужди. Практическата мѣнотия е именно тамъ, какъ да се избѣгне контрабандата, която неминуемо ще последва отъ факта, че ще има брашно, което ще се продава отъ мелници, на които дирекцията е продала жито, и ще има брашно, което се мели отъ жито, което не е дадено отъ дирекцията на мелницитъ — брашното на небетчийскитъ мелници, които ще работятъ. Може би ще се шири контрабандата, и избѣгването на контрабандата ще бѣде най-главната задача на дирекцията. Дирекцията ще опредѣли кои сѣ търговскитъ мелници. Ние бѣхме писали въ законопроекта „търговски мелници“, а сега се махна думата „търговски“ и се каза „мелници“, които ще се опредѣлятъ съ наредба. Отъ наредбата на дирекцията ще се види кои сѣ търговски и кои сѣ полутърговски мелници, за да продава на тѣхъ дирекцията жито и тѣ да мелятъ брашно за проданъ. И сега, когато се казва въ чл. 32, че ще се продава само брашно, което ще мелятъ опредѣленитъ отъ дирекцията мелници, отъ храни, продадени имъ отъ дирекцията, то е затова, защото така ще има най-голямъ контролъ. Ще бѣде опредѣлено отъ наредбитъ, отъ 100 килограма жито колко брашно ще се вадитъ, и съответно съ даденото количество жито на мелницитъ, ще се контролира колко брашно е произведено. Ако е произведено повече брашно, значи мелницитъ сѣ купили жито контрабанда отъ другде. Небетчийскитъ мелници сѣ свободни да мелятъ на всички производители и непроизводители, които сѣ си купили храни. Азъ знаа, че въ балканскитъ мѣста населението си е закупило храни за собствена прохрана. И това население ще си мели хранитъ на небетчийскитъ мелници. Това никой не може да запрети. Тамъ е асѣл мѣнотията, за да не може монополътъ да обхване консумацията на непроизводителното население въ цялата страна. Такава е нашата социална структура, че приложението на закона ще се върти около установяването на контрола върху брашното. Но мога да кажа отсега, че целта на законодателя не е да накара хората да ядатъ брашно само отъ търговскитъ или полутърговскитъ мелници, на които дирекцията ще продава житото, защото могатъ и небетчийскитъ мелници да мелятъ брашно, което ще се яде. Може небетчийскитъ мелници нѣкъде да се опитатъ да продаватъ на пазара брашно, като брашно отъ търговски или полутърговски мелници, но избѣгването на тази възможность е работа на контрола.

Д-ръ И. Бешковъ (з): Брашното отъ уемъ ще може ли да го продава небетчийската мелница?

Министъръ Н. Мушановъ: Да не си правимъ илюзия, г-да. На практика най-сериозниятъ въпросъ, който ще се урежда, е този, но той не е въпросъ на законодателство, а на наредба, въпросъ на практическата дейность на дирекцията, която трѣбва да знае какво цели законътъ и какви резултати гонимъ. Колкото да искате днесъ точно да опредѣлимъ кое брашно може да се продава на пазара, това не можемъ да го направимъ по законодателенъ редъ.

С. Пулевъ (з.—Ст. 3): Позволете, г. министре. Има такива случаи. Балканското население носи избработенъ дървенъ материалъ или дърва за горене, или грънци на пазара и съ паритъ, които получава, купува жито, което занася на мелницитъ. Този видъ търговия ще бѣде ли позволена? Азъ смѣтамъ, че трѣбва да бѣде позволена.

Министъръ Н. Мушановъ: Монополътъ като е, трѣбва да се смѣта, че не може, но никога монополътъ не може да обхване този видъ търговия. Не можемъ да забранимъ на бедния човѣкъ да си купи жито и да си го смели за свое собствено употребление. Затова азъ казвамъ, че този въпросъ ще се уреди отъ бѣдещата наредба и ще видимъ

контролът, който ще се установи, какви резултати ще даде.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народният представител г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Въ чл. 32 се казва, че въ царството се продава само брашно, което ще мелятъ определенитъ отъ дирекцията мелници отъ храни, продадени имъ отъ дирекцията. Обаче тѣзи, които се занимаватъ съ тая работа, отъ опитъ знаятъ, че брашната се разваля много лесно. Напр. царевичното брашно не може да трае повече отъ 15—20 дни; то лесно се разваля и горчи. Сѣщото е и съ чистото пшенично брашно: колкото повече трици има, толкова по-голяма опасностъ има да се разваля. Освенъ това отъ десетгашната практика се установи, че търговцитѣ, които имитъ повече пари, не купуватъ житото по нормираната цена, а го купуватъ по 1.50—2 л. и го продаватъ на дирекцията по 3.40 л. Значи, и този, който иска да си купи жито за храна, дава на търговеца-посрѣдникъ 1.20 л. печалба. Понеже нашиятъ край е планински и не произвежда жито, често пѣти общината упълномощава единъ или двама да отидатъ въ града да купятъ жито отъ пазара и го смиятъ на мелницитѣ. Една кооперация или община иска да си купи збонени храни на цени, каквито намѣри на пазара. Не може ли тая кооперация или тая община да си купи жито и да си го смели на мелницитѣ?

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народниятъ представител г. Георги Каназирски.

Г. Каназирски (д. сг): Г. г. народни представители! Отъ дебатитѣ, които ще станатъ по този членъ, ще зависи и понататъшното прилагане на закона, а сѣщо и изработването на наредбитѣ; затова е важно да се констатира какво възможности да прави правителството въ свръзка съ приложението на този членъ. Азъ смѣтамъ, че търговията съ брашно, по смисъла на чл. 32, ще бѣде разрешена само съ онова брашно, което се получава отъ жито, купено отъ дирекцията. Така е текстътъ, обаче отъ дебатитѣ и изясненията на г. Мушановъ, който не взема категорично становище по този въпросъ, може впоследствие да се породятъ недоразумения. Ако искате точно да се прилага този законъ, не бива да позволяваме да се продава брашно, ако не е млѣно въ концесионни мелници. Обаче въ Северна България — въ Горноорѣховско, Търновско, Павликени и пр. — на пазара се продава брашно. Хората носятъ житото си да имъ се мели на брашно. Трѣбва още отъ сегашна хора да знаятъ, че занаяредъ това нѣма да се допуска. Защото, ако се толерира това, ще се отворятъ градинни врати за контрабанда. Именно това е слабата страна на унгарския законъ, защото не може да се приложи напълно контролата. Следователно, би трѣбвало да се препорѣча, да има бандеротъ върху торбитѣ, подъ форма на акцизъ, изобщо да има знаци, защото иначе, казвамъ, ще се отворятъ градинни врати за контрабанда. Да не си правимъ илюзия, пакъ ще имаме две цени за житата: една, която ще се опредѣля отъ дирекцията и друга — на свободния пазаръ, защото винаги ще се намѣрятъ известенъ брой производители, които не ще искатъ да продадатъ храната си срещу бонове, а ще искатъ да получатъ пари и ще продаватъ по-евтино.

Независимо отъ всички други затруднения, които могатъ да се явятъ за дирекцията поради липса на пари, на складове, както е въ този моментъ, поради липса на бонове и пр., даже и при съвършено нормално положение, когато дирекционнитѣ агенти приематъ всичко и плащатъ веднага въ пари и въ бонове, пакъ ще се намѣрятъ производители, които ще продаватъ на по-евтини цени, а тия, които иматъ жито, купено на по-ниски цени, ще се полагомятъ да го продаватъ на по-висока цена — нормираната. Тукъ, въ закона, трѣбва да се тури точка на и-тата, за да нѣма каквото и да било недоразумение, и впоследствие, при съставянето на наредбитѣ, да не се знае ясно, каква е мисълта на законодателя.

Министъръ Н. Мушановъ: Законътъ е ясенъ. Наредбата ще има да се справи съ всички възможности, които съществуватъ въ нацията животъ. Ясно е, че не може да се купуватъ други брашна, освенъ ония, които се произвеждатъ отъ жита, получени отъ дирекцията. Но вследствие на туй, че има небетчийски мелници, и че има хора, които сами си мелятъ брашно, ...

Г. Каназирски (д. сг): Само за собствено употребление.

Министъръ Н. Мушановъ: Това именно казвамъ. — ... ще дойдатъ мѣнотинитѣ, съ които ще трѣбва да се справя самата дирекция.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народниятъ представител г. Иванъ Велчевъ.

И. Велчевъ (з): Г. г. народни представители! Въ чл. 32 е казано, че въ царството ще се продава само брашно отъ храни, продадени на мелницитѣ отъ дирекцията. Какъ трѣбва да се разбира тая дума „храни“ — само жито или и мамулъ?

Министъръ Н. Мушановъ: Именно затуй се оstar „храни“ — да се разбира, че може да бѣде и кукурузъ, и ръжъ, и други храни.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народниятъ представител г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Ако има постановление въ този законопроектъ, което най-много ще внесе смутъ, то е именно постановлението на чл. 32, въ който се казва по какъвъ начинъ ще бѣде продоволствувано населението или каква ще бѣде търговията на брашно за вътрешната консомация. Отъ опита съ Дирекцията за с. г. о. п. знаемъ, че вътрѣшки всички мѣрки и строгости, които се вземаха тогава, въ военно време, когато при всѣка една небетчийска мелница и караджейка пазѣше войникъ съ шикъ, абсолютно бѣ невъзможно да се тури подъ регламентация всичкото брашно, бѣше невъзможно всичкото брашно да мине презъ Дирекцията за с. г. о. п., за да бѣде раздавано на нуждаещитѣ се. И сега, при този текстъ на чл. 32 отъ законопроекта, единъ отъ главнитѣ източници на голѣми количества брашно ще се явятъ небетчийскитѣ мелници, които сѣ надъ 4—5 хиляди въ цѣла България. Понеже вътрешната консомация е около единъ милиардъ и 300—400 милиона килограма, 7—8% уемъ, това прави 100 милиона килограма брашно, които се взематъ отъ небетчийскитѣ мелници. Ако не изземете това брашно, вие не можете да спрете търговията съ брашно, вие не можете въ селата да забраните на производителя, който непосредствено мели, и на консоматора, който не е производителъ, да отиде въ мелницата да си купи брашно. Той нѣма да отиде въ града, нѣма да потърси дирекционнитѣ магазини, за да си купи брашно, а ще отиде въ мелницата, за да си купи шиникъ, два, три. Затова казвамъ, че е невъзможно да се регламентира търговията съ брашно. Както разбирамъ казаното отъ г. Каназирски и отъ г. министра на вътрешнитѣ работи, може да се стигне дотамъ, че да се забрани всѣкаква търговия съ брашно за вътрешна консомация, освенъ съ брашно отъ мелницитѣ, които мелятъ за дирекцията. Азъ смѣтамъ, че това е невъзможно, ако не се тури рѣзка преди всичко на уема на всички небетчийски мелници. Но това ще компрометира, може би, всички тѣзи мѣрки. Затова азъ намирамъ, че този въпросъ трѣбва да се обсъди и бихъ предложилъ да има двоенъ режимъ. Не може безъ него. Голѣмитѣ градски центрове, държавнитѣ учреждения, войсковитѣ части и новитѣ земи, които могатъ да бѣдатъ продоволствувани отъ държавата, могатъ да бѣдатъ поставени подъ регламентация; за тѣхъ действително ще може да се приложи правилото да си набавятъ брашно отъ тѣзи мелници, които мелятъ брашно отъ храни, продадени имъ отъ дирекцията. За всички останали консоматори, които могатъ да купятъ брашно отъ комшията си или направо отъ мелничаря, който му е познатъ, който мели брашно за други и ще му даде брашно отъ уема, ако може, да се постави нѣкакъвъ текстъ въ закона, за да се избѣгне излагането авторитета на властта. Защото една мѣрка, предприета генерално за цѣла България, ако нѣма да бѣде приложена, още на първия или на втория день ще стане излагане на наредбитѣ на държавата, ще се нарушаватъ ежечасно и ежеминутно и по такъвъ начинъ престижитъ въобще на властта пострадва. Ще трѣбва, ако не може още сега съ текстъ въ закона, поне въ наредбитѣ изрично да се обсегне оная частъ отъ непродоволствителното население у насъ, което може да бѣде поставено подъ регламентация, каквито сѣ голѣмитѣ градове, които нѣматъ връзки съ селата. Защото въ по-малкиятѣ градове, паланки и села, ако наложите по-скѣпъ хлѣбъ, населението нѣма да го яде; онова население, което има свои близки, братя, сестри и др., което има връзки съ мелницитѣ въ селата, ще си купи отъ тѣхъ брашно и ще си мѣси хлѣбъ. Това може да се направи за голѣмитѣ центрове, за държавнитѣ учреждения, войсковитѣ части, трудовитѣ групи, новитѣ земи, които могатъ да бѣдатъ поставени подъ регламентация. Та единъ двоенъ режимъ ще трѣбва да се създаде още отсега, а

не да се поставя подъ обща регламентация цѣлятъ на-
родъ, всичкото консомативно население, защото самата
мѣрка ще се компрометира още на първо време. Опитътъ
на Дирекцията за с. г. о. п., въ която имахъ честта
да бѣда известно време, ме кара да ви давамъ тѣзи съ-
вети. И тогава бѣше абсолютно невъзможно да се докара
до педантизъмъ една наредба, която е неприложима при
тия условия, при които ние живѣемъ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата на-
родниятъ представител г. Никола Йотовъ.

Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Отговоритъ
на тѣзи въпроси, които се поставиха отъ г. Стамо Пу-
левъ и други нѣкои, ще се намѣрятъ въ наредбитъ, които
Министерскиятъ съветъ ще издаде по силата на закона.
Съ това постановление тукъ се цели едно: въ страната
да се продава само брашно, добито отъ дирекционно
жито. Това е ясно и трѣбва да го запазимъ категорично.
Съ огледъ на системата, която Министерскиятъ съветъ
ще приеме — монополна, полумонополна или сегашната —
той ще издаде наредба. Но по отношение на брашното,
независимо отъ наредбата, ще се продава само брашно
отъ дирекционно жито. Съ това се цели да се намалятъ
загубитъ, които ще има да понесе държавата.

Министъръ Н. Мушановъ: Г-да! Двойствената си-
стема, ако се допустне да съществува, ще унищожи и ед-
ната, и втората система и нѣма да има никаква система.
Това трѣбва да се разбере. Системата е ясно и катего-
рично опредѣлена въ закона. Какъ ще се приложи прак-
тически при нашитъ условия на животъ, това е въпросъ
на наредба.

Р. Василевъ (д. сг): Фактически двойната система ще
съществува.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата на-
родниятъ представител г. Стефанъ Дойчиновъ.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): И въ случая, г. министри, не
можете да минете безъ да дадете едно ясно тълкувание,
какво да додохте първия пѣтъ. Това, което каза г. Ради
Василевъ и други, фактически налага на цѣлото населе-
ние въ България да купува задължително само брашно,
което се изкарва отъ опредѣленитъ отъ дирекцията мел-
ници. А това фактически е невъзможно да го проведете.
Ще трѣбва да турите цѣлъ единъ апаратъ, който ще
изяе онова, което е икономия на самото население и
ще предизвика посѣпване. Ето защо, наредъ съ моно-
пола, който фактически създавате, ще трѣбва неминуемо
да откриете вратата на единъ компромисъ за възможно
свободна търговия съ брашната за нуждитъ на населе-
нието въ онѣзи неплодородни краища, които гладуватъ.
Тъкмо това неразбиране, което се явява сега тукъ, не
даде възможностъ за голѣми злоупотрѣбления и евен-
туално за голѣми разходи по приложението на този за-
конъ, ако застанете на ясниятъ текстъ на чл. 32, тъй както
е сега. А да организирате една дирекция, която ще следи
търговията съ брашното, както е постановено въ законо-
проекта, това ще коштува извънредно много, и, вмѣсто да
изпишемъ вежди, можемъ да извадимъ очи, вмѣсто да
дойде поевтиняване на живота, ще дойде една скѣпотия,
отъ която нѣма полза нито производителтъ, нито кон-
соматортъ.

Министъръ Н. Мушановъ: Вие сте въ противоречие,
защото, ако е възможна свободна търговия и контра-
банда, това нѣма да бѣде скѣпотия, а поевтиняване.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Вие казвате, че ще дадете само
монополни цени. Азъ се обявявамъ за първото тълкува-
ние — да има и свободна търговия за нуждаещото се на-
селение.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата на-
родниятъ представител г. Ангелъ Томчевъ.

А. Томчевъ (д. сг): Азъ ще моля г. министра да обясни
следния въпросъ: мелницитъ, които взематъ уемъ, иматъ
ли право да обръщатъ този уемъ въ брашно и да го про-
даватъ на пазара? Ако нѣматъ това право, какво става съ
житото, което тѣ събиратъ?

Министъръ Н. Мушановъ: Съ кое жито.

А. Томчевъ (д. сг): Съ уемното жито.

Министъръ Н. Мушановъ: Този въпросъ е уреденъ. Ди-
рекцията и сега приема уема и го изплаща на мелничаритъ
като на производители на жито. Въ това се и съ-
стои сега възнаграждението на мелничаря, който мели жи-
тото. Само така контролтъ може да бѣде най-ефикасенъ.
Къмъ небетчийскитъ мелници не можемъ да приложимъ
задължението да мелятъ само дирекционно жито. Но тѣ не
могатъ да вадятъ брашно на пазара, а могатъ да мелятъ
жито само на производители.

М. Дочевъ (д. сг): Своя уемъ тѣ могатъ да продадатъ
на дирекцията.

Министъръ Н. Мушановъ: Да, и трѣбва да го прода-
датъ на дирекцията, защото само по този начинъ може да
стане контролата. Небетчийскитъ мелници ще мелятъ само
за производителитъ и брашното, което тѣ биха продали на
пазара, ще се смѣта контрабанда.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Пристъпваме къмъ
гласуване.

Има направени писмено две предложения.

А. Неновъ (раб): (Казва нѣщо)

Председателстващъ Н. Захариевъ: Моля Ви, г. Не-
новъ. Вие сте единъ невъзпитанъ човѣкъ.

А. Неновъ (раб): Отъ Васъ, г. председателю, възни-
тане не искамъ. Мене работническата класа ме въз-
питава.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Моля Ви се!

Къмъ чл. 32 има направени писмено две предложения.
— Първото е отъ народния представител г. Минчо Дия-
новъ. Той предлага къмъ чл. 32 да се прибави следната
нова алинея: (Чете) „Дирекцията може да пласира на
вътрешния пазаръ зърнени храни и произведения отъ
тѣхъ за прехраната на планинското население на съучастни-
чески начала съ кооперативнитъ сдружения“.

Второто предложение е отъ народния представител
г. Иванъ Ингилизовъ. Той предлага да се прибави след-
ната забележка къмъ чл. 32: (Чете) „Кооперации, общини
и други сдружения иматъ право да закупуватъ храни на
зърно за нуждитъ на членоветъ си и да ги смилатъ на
мелници, при които намѣрятъ най-износни условия“.

Министъръ Н. Мушановъ: Азъ отговорихъ на предло-
жението на г. Дияновъ: намирамъ, че нѣма смисълъ да
се законодателствува по този начинъ, тъй като дирек-
цията е наредила потребното за новитъ земи. Онова пъкъ,
което иска г. Ингилизовъ, значи да се унищожи монс-
полтъ. Затова моля да не приемате тия предложения.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Ще гласуваме.

Които сѣ съгласни съ предложението на г. Минчо Ди-
яновъ, съ което г. министъртъ не е съгласенъ, моля, да
вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които сѣ съгласни съ предложението на г. Иванъ Ин-
гилизовъ, съ което не е съгласенъ г. министъртъ, моля, да
вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ чл. 32 тъй, както се докладва отъ г. до-
кладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събра-
нието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 33. Цената на брашното е свободна. Дирекцията,
обаче, въ съгласие съ Комисарството на продоволствието,
ще контролира и може да нормира цената, ако последната
не съответствува съ цената на хранитъ.“

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ
чл. 33 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да
вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 34. Досегашниятъ чл. 16 става чл. 34.“

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които приематъ
чл. 34 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да
вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 35. Досегашниятъ чл. 30 става чл. 35.“

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ чл. 36 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Чл. 36. За нарушенията на настоящия законъ, както и на издаденитъ възъ основа на него наредби, на дирекцията се даватъ следнитъ права: дирекцията при първо нарушение на наредбитъ безапелационно конфискува и изземва зърното или брашното, предметъ на нарушението, и налага глоби въ размѣръ на стойността на предмета на нарушението. При втори и повече случаи — наказанието се удвоява. На дирекцията се предоставя така същиятъ правото да спре безапелационно работата въ мелницата на нарушителя въ срокъ до единъ месецъ. За неспазване на срокове и избѣгване на установената контрола се налага отъ дирекцията глоба до 50.000 л.

Нарушенията, за които се говори въ настоящия членъ, се констатираатъ съ актове отъ органитъ на дирекцията, възъ основа на които актове същата издава надлежни постановления.“

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ чл. 36 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)

„Новъ чл. 37. Производителитъ, които, за да избѣгнатъ изплащането на данѣцитъ си къмъ държавата и на задълженията си къмъ Българската земеделска банка, продаватъ на държавата храни отъ чуждо име или си послужатъ за тая целъ съ подставени лица, наказватъ се съ тѣмниченъ затворъ до една година и глоба до 100.000 л.

Това престѣпно деяние е подсъдно предъ окръжния съдъ, който се произнася окончателно по реда, предвиденъ въ закона за углавното сѣдопроизводство.“

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народниятъ представителъ г. Петко Дековъ.

П. Дековъ (з): Г. г. народни представители! Въ тоя членъ се предвижда наказание само за производителитъ, които сѣ си послужили съ подставени лица, за да избѣгнатъ контрабандата, или въобще да ошѣтятъ нашето кредитно учреждение, Земеделската банка а нищо не е казано за подставенитъ лица. Азъ мисля, че същата санкция, която е предвидена за производителя, който извършва закононарушение, трѣбва да се предвиди и за подставеното лице.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ п. Рачевъ.

И. п. Рачевъ (з): Независимо отъ това, г. г. народни представители, което каза г. Дековъ, има една несъобразностъ въ налагането на глобитъ: за закононарушителитъ мелничари, които избѣгватъ контролата, се предвижда глоба до 50.000 л., а за закононарушителитъ данъкоплатци се предвижда глоба до 100 хиляди лева. Азъ смѣтамъ, че престѣпното деяние на първитъ — мелничаритъ — е много по-големо отъ онѣва на вторитъ — данъкоплатцитъ производители. Ето защо за първитъ трѣбва да се предвиди по-голема глоба, отколкото за вторитъ.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народниятъ представителъ г. Стоянъ Момчиловъ.

С. Момчиловъ (нац. л. о): Втората алинея на чл. 37 гласи: (Чете) „Това престѣпно деяние е подсъдно предъ окръжния съдъ, който се произнася окончателно по реда, предвиденъ въ закона за углавното сѣдопроизводство“.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Какъвъ смисълъ има това?

С. Момчиловъ (нац. л. о): Само касационно обжалване ли ще има?

Председателстващ Н. Захариев: Има думата народниятъ представителъ г. Стефанъ Дойчиновъ.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): По същия въпросъ и азъ искамъ да се даде обяснение както отъ г. докладчика, така и отъ г. министра. Азъ смѣтамъ, че постановлението на втората алинея на чл. 37 не е оправдано отъ никакво гледище: нито отъ гледище на наказателното право, нито отъ гледище на нуждитъ на държавата, нито отъ гледище на общественния интересъ. Споредъ тая алинея, окръжниятъ

съдъ по дѣла отъ тоя характеръ ще издава окончателни присѣди, които ще подлежатъ само на касационно обжалване.

Нѣкой отъ работницитъ: З. з. д.!

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! Нима ние не знаемъ какъ се процедира често пѣти при углавни процеси, особено при дѣла за нарушение на закони? Ще се наказватъ производители на зърнени храни, които продаватъ хранитъ си, безъ да си платятъ данѣцитъ, и си послужатъ за тая целъ съ трети лица. Тая алинея ще обхване по-големата частъ отъ населението, което — трѣбва да признаемъ това най-откровенно — не разбира нито отъ процесуални форми, нито отъ материално-правнитъ послѣдствия на едно наказателно постановление. Защо е необходимо тази присѣда на окръжния съдъ непременно да бѣде окончателна и да се прегради пътятъ за защита по същество?

За да не даваме излишни жертви, и понеже въ даления случай фискътъ нѣма да пострада, азъ смѣтамъ, че, съ съгласието на г. министра, това постановление на чл. 37, за окончателна присѣда на окръжния съдъ, ще трѣбва да се оттегли. Не бива по този начинъ да създаваме едно изключително правосѣдие, г. министре, по изключителенъ законъ.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата г. министърътъ на вътрешнитъ работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Всички фискални дѣла днесъ се разглеждатъ и решаватъ окончателно отъ окръжния съдъ.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Това не е фискално дѣло.

Министъръ Н. Мушановъ: Ами какво е? За какво правимъ това? За да гарантираме плащането на данѣцитъ. Вие искате повече инстанции. Ако дѣлото се разглежда отъ нѣколко инстанции, то ще се протака 2—3 години, ще трѣбва да се плаща на адвокати и т. н.

С. Момчиловъ (нац. л. о): Може да се предвиди спешностъ за тия дѣла.

Министъръ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Този въпросъ не заслужава толкова дебатиране. По такива престѣпни деяния окръжниятъ съдъ трѣбва да се произнася окончателно, защото иначе такова едно дѣло ще се протака 3—4—5 години. Този е въпросътъ. И ние смѣтаме, че както по всички фискални дѣла окръжниятъ съдъ се произнася окончателно и представлява гаранция за правосѣдане, така и по тия дѣла окръжниятъ съдъ ще представлява тая гаранция.

А. Буковъ (з): Г. министре! Азъ моля да се съгласите, подставенитъ лица да носятъ същата отговорностъ, каквато и производителитъ, и глобата да бѣде 50.000 л. и за единитъ и за другитъ — да нѣма разлика.

Председателстващ Н. Захариев: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Тая глоба се налага отъ съда въ размѣръ отъ 1 до 100.000 л. максимумъ, а глобата до размѣръ 50.000 л. се налага отъ едно административно учреждение, каквото е дирекцията, съ постановление. Има разлика между единия случай и другия. Недейте прави сравнение. Но, що се отнася до подставенитъ лица, тѣ ще отговарятъ като съучастници. Нѣма нужда отъ изриченъ текстъ. Достатъчни сѣ общитъ постановления на наказателния законъ.

Председателстващ Н. Захариев: По чл. 37 има на правено предложение отъ народния представителъ Петко Дековъ, следъ думитъ: „и глоба до 100.000 л.“ да се прибави: „На същото наказание подлежатъ и подставенитъ лица“.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Съгласни сме.

Председателстващ Н. Захариев: Които приематъ това предложение, съ което сѣ съгласни и г. г. министритъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. Които сѣ съгласни чл. 37 да бѣде приетъ, заедно съ приетата прибавка, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Кантарджиевъ (д): (Чете)
„Чл. 38. Досгашниятъ чл. 31 става чл. 38“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 31, който става чл. 38, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ — докладъ на комисията по провѣрка на изборитѣ.

Тѣй като нѣма готовъ докладъ, дневниятъ редъ за днесъ е изчерпанъ.

Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ Н. Мушановъ: Азъ благодаря на народното представителство, че тѣй набързо. . . .

Н. Пждаревъ (д сг): Бързо, но внимателно.

Министъръ Н. Мушановъ: . . . минахме на второ четене тоя законопроектъ, който е отъ такова голѣмо значение за стопанското повдигане на страната.

Ще ви моля да имаме заседание утре сутринта въ 10 ч.

С. Пулевъ (з.-Ст.-з): Въ 9 ч.

Министъръ Н. Мушановъ: . . . за да го приемемъ и на трето четене. Защото — да ви кажа още сега — утре ще поискаме да имаме заседание, вмѣсто въ вторникъ — въ сряда.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сж съгласни да се вдигне заседанието за утре сутринта въ 9 ч., съ дневенъ редъ: 1) трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за закупуване и износъ на зърнени храни и 2) докладъ на комисията по провѣрка на изборитѣ — моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

Вдигнато въ 18 ч. 35 м.)

Подпредседателъ: Н. ЗАХАРИЕВЪ

Секретаръ: ВАС. МАРИНОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ